

NOWINY

DLA WSZYSTKICH

ZIENNIK ILLUSTROWANY
Cena nru wszędzie
3 ct. (6 hal.)

PRENUMERATA w Krakowie i Podgórzu miesięcznie K 1 40 z odroczeniem do końca grudnia się 25 złotych
Na prowincji miesięcznie K 1 50
Przeznaczona za granicę: miesięcznie 1 mk. 50 fm., 5 franki 80 ct.

OGŁOSZENIA
Na pierwszej stronie przed tablicą za każde podanie 1 k, ogłoszenia na ostatniej stronie za wiaraz po 20 h. Nadciagnię za wiaraz 60 h. Inzeraty prowadzi w osobnym zarządzie p. Sk. Opraczenia-wizja, ul. Św. Józef 1, 30, dom pod "Pawłan" od 8 r. do 8 godzin z wyjątkiem świąt i świąt.
Na łamach szkieł i kłopotliwych Agencja Solennekowska — Pasaż Hausmanno G. —

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
ul. Zacięża 7 (obok gmachu starostwa)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wydawcą: Władysław Szwed, właściciel i drukarz przy ul. Zacięża 7 (obok gmachu starostwa) — telefon 512 — od godziny 7 rano do godziny 8 wieczorem. — Ekspedycja nie otrzyma się.

„Nowiny” wychodzą codziennie. — Cena numeru 3 centy — 6 halorzy. — W poniedziałki i dni poświęcone 2 centy

Z Królestwa Polskiego.

Z Warszawy.

(Deputacje u gubernatora. — Zapowiedź nowego ukazu dla Królestwa. — Ulgi i reformy.)

W mieście zapanał spokój, a w aleje ciągną tłumy wystrójone, korzystając z wiosennego ciepła. Lekko myślni ludź warzawscy zapomnieli o rzeziach — i chce żyć i bawić się, nie kłopotąc się sprawami politycznymi. Ale w sferach uświadomionych panuje coraz większe napięcie i oczekiwanie zmian. Powożenie kolportużu nadeszła z Petersburga wiadomość, że w najbliższych dniach ma ukazać się nowy ukaz carski, ogłaszający reformy w Królestwie. Spodziewają się, że w tym ukazie sprawa szkół zostanie zatwierdzona po myśli społeczeństwa.

Nie brak jednak pesymistów, którzy ostrzegają przed zbyt wielkimi nadziejami. Na czyniwnictwie petersburskim trzeba wszystko wymusić, a wszystkie reformy są polowicznie i nasuwają mnożstwo wątpliwości, a w to grz czynownikom! „Ukaz tolerancyjny” również nie spełnił oczekiwań *(pismy o tem na innem miejscu. Przep. Red.)*. Niemniej jednak jest faktem, że rząd, choć niechętnie, musi ciągle rozszerzać swobodę i ukraćć bezprawie i samowole. Powoli to idzie, ale idzie... Tak np. pozwolono na przyjmowanie depeż w języku polskim we wszystkich miejscowościach państwa rosyjskiego.

Do gubernatora Maksymowicza udały się dwie deputacje. Jedna z arcybiskupem Popielem na czele prosiła go o „słownię wyrazu uczuć wniernopoddających i podziękowania u stóp tronu” — za ogłoszenie ukazu tolerancyjnego! Opinia publiczna popieła ten krok ugodowców. Nie dziękują się za zniesienie bezprawia, bo to nie łaska; nie dziękują się zwłaszcza w chwili, gdy ulice warszawskie okryje się jezszc od krwi, przelanej przez obydwa żołdactwo! Drugą deputację wysłało obywatelstwo, przedstawiając gubernatorowi dowody, że rzez w dniu 1 maja została przez żołdactwo bez powodu żrządzona.

Wórd partji socjalistycznych zaznacza się coraz większy rozłam. P. P. S. (polska partja socjalistyczna) z jednej strony — a „Bund” i S. D. (Socjaldemokracja Polski i Litwy) z drugiej strony, zajmują względem siebie nieprzyjazne stanowisko. Powodem jest wypieranie się zupełnie idei narodowej w działaniu i w oderżach S. D. Wasz.

Sprawa unitów.

Przytoczyliśmy onegdaj głos „Rusi” w sprawie unitów. Miałe prawidła, że uniti przędą teraz wyższy na katolicyzm. Aby do tego niedopuszczć, „działacze” moskiewscy proponują już przywrócenie uniti; inni chcą znów w drodze natępatw próbować bądź częś unitów „uratować” dla prawosławia.

Jeden z takich „działaczy” rosyjskich jakis Witoszycki (pewno reneget 1) rzadzi w za cofanej „Now. Wremis”, aby swobodnie uniti sobor w Chermie, którzyby się naradzali nad sprawami unitkami.

„Wówczas pokaze się, że „oporni” dzieją się na trzy grupy: katolików, stronników kościoła unitkiego i prawosławnych, którzy pragnęli tylko pewnych reform. Z tymi ostatnimi drogą ustępatw możnaby dojść do porozumienia”.

Moskal pisze dalej:

„Zwiedziwszy osobiście wiele z gubernii siedleckiej, gdzie rozpytywałem włościan, mogę zaświadczyć przed obliczem całej Rosji, że lud, gdy mu dadzą wolność głosu, nie będzie działał zgodnie. Jedni oświadcza się za katolicyzmem, drudzy za unit, trzeci za prawosławiem. Geograficznie rzecz tak się przedstawia: Zachodnia częś gubernii, powiaty: sokołowski, siedlecki, radzyński, a zwłaszcza pokolenie mżdzare, liczące mniej niż 36 lat będzie za katolicyzmem w formie czystej. — Starsze pokolenie od lat powyżej 40 będzie pragnęło przywrócenia kościoła unitkiego, wrócenia do parafii tych księży, którzy emigrowali do Galicji i żyją tam jezszc, albo mieszkają w Warszawie pod dorem policji — Mżdziet środkowej i wachodniej częśi gubernii przyrzący się do kościoła katolickiego, ludzie średnich lat i starsi pozostaną stronnikami cerkwi unitkiej albo prawosławnej. Nasze główne zadanie — konkluduje p. Witoszycki — polega na tem, aby drogą pewnych ustępatw zatrzymać przy cerkwi pewną częś „upercywych”.

Ale Moskaluski naprędno łamię sobie głowę, jakby zaskokidni postępem katolicyzmem wśród unitów. Przeważnia większość tychże unit w duszy katolicki i żadne moskiewskie „ustępatwa” nie odwróć ich od wiary.

Rzekoma tolerancyja religijna w Rosji.

Kokolwiek zarządza biurokracja rosyjska w sprawie reform, wszystko jest potowiczne i niejasne. Ukaz „tolerancyjny” cara wywołał zrazu wielką radość, ale po rozważnem zbadaniu postanowień ukazu,

nalety bardzo ograniczyć objawy radości. Ów ukaz o swobodzie religijnej jest na razie tylko na papierze.

Prawda, artykuł pierwszy nowego prawa głosi, że przeście z prawosławia na inne wyznanie chrześcijańskie, nie pociąga za sobą żadnych wniosków i osoba, która przeszła na inną wiarę, o ile jest pełnoletnią, ma być uważaną za należącą do tego wyznania urzędowo, ale gdzież jest artykuł, któryby głosił, że duchowni wyznani chrześcijańskich nie odpowiadają kryminalnie za przyjęcie do swojej wiary, słuchających spowiedzi, komunikowanie prawosławnych, resp. unitów?

Takiego artykułu nie ma w nowem prawie i wogóle na razie pozostają w zupełnej mocy artykuły 184—195 obowiązującego w całem państwie kodeksu karnego. Groźną one surowemi karami nie tylko księżom za udzielanie łub lub innego sakramentu, łub nauczanie dawnych unitów, ale nawet każdemu katolików, którzyby, powołując się na nowe prawo, powiadali unitom: a teraz możesz przejść na katolicyzm.

Z drugiej strony nowe prawo zawiera punkt VI, głoszący:

„Nakazuje się ministrowi sprawiedliwości przejąć odnośne artykuły kodeksu karnego, opracować projekt potrzebnych zmian i wnieś go na rozpatrzenie rady państwa”.

Wszelkie więc okrzyki radośne są przedwczesne. Moje prawa barbarzyńskie będą zniesione, ale może też nie rlycho to nastąpi. Na razie nasi uniti i katolicy w duszapi, należący urzędowo do wyznania prawosławnego, mogą w teoryi tylko przejść na katolicyzm, ale nie mają faktycznej możności uaktewnienia swego zamiaru. — Księżdz, którzyby spróbowali przejść do swojej wiary unitę, groź takie kary, że chyba tylko chęć otrzymania korony męczeńskiej może go skłonić do przyjęcia na łono kościoła unitly łub prawosławnego.

Komitet ministrów mówi że to bardzo wyraźnie o tem, że prawa o małżeństwach mieższanych pozostają bez zmiany. Dziś innowierca, zawierając związek małżeński z prawosławnym, musi dać zobowiązanie na piśmie, że będzie chrześci i wychowywał dzieci według zasad religji prawosławnej. Kary kryminalne bronii duchownym innym wyznań dawania ślubu prawosławnej. Kary kryminalne bronii duchownym innym wyznań dawania ślubu małżeństw mieższanych będą i nadal prawosławne.

Ukaz znosi niby to zakaz wznowienia kościołów katolickich i powiada, że po-

Angielskie kapelusze i cylindry

poleca magazyn bielizny

Zdzisław Zdanowicz

z fabryk „S. J. & Comp. Chrystyna”.

w Krakowie, ulica Sławkowska 12. (Hotel Szalki) Telefon 501.

zwolnienie budowania kościołów będzie zależało od 3-ch warunków: a) zgody władzy duchownej danego wyznania, b) posiadania na ten cel odpowiedniego funduszu i c) zastosowania projektu do wymagań ustawy budowlanej. Wyjątki od tego przepisu mogą być uchycone dla niektórych tylko miejscowości w drodze prawodawczej*.

Gdyby nawet nie było tego ostatniego zastrzeżenia, to punkt „b” zamieni w martwą literę całą ulgę. Kłóż i gdzie posiadał fundusz na wyświecenie kościoła? Ma się jakiś kapitałik na nabycie trochę cegły i założenie fundamentu i zaczyna się budować. Napływają ofiary przejeź, budowa postępuje, wolniej — stoi. Tak się buduje kościoły i jeżeli rzad zażąda pokazania mu funduszu na pokrycie wszystkich wydatków według kosztorysu, to nigdy nie stanie ani jeden kościół.

Dziękło żołdactwa w Warszawie.

„Nowa Reforma” donosi: Wczoraj patrol piechoty zatrzymał na ulicy, jak pan, Rosyanina Czernyżowa, byłego kapitana, dziś pracownika kolei. Zastrzelono go za to, iż do jednego z żołnierzy z patrolu coś żartobliwie powiedział.

Na Pradze dopuszczają się konczy w biały dzień namiętniejszych aktów gwałtu i grabieży. Onegdaj przechadzając niedaleko koszar koło placu kobiety szahbili konczy. Najsztyr tajemnie zbrodni dopuścił się na Żonie przechodnia, któremu ją oddali. Innym razem zabrali oficerowie konczy samowolnie doróżkę z postoją przed mieszkaniem jej właściciela, odpędzując batami piłującego koni chłopaka. Wyjechawszy nią, wrócili po czterech dopiero godzinach, a gdy wtekł skargi właściciela wniezionej do pułkownika, musieli mu spłacić 10 rubli, zagrozili mu następnie śmiercią jeżeli tych pieniędzy nie wrzuci.

Wczoraj na idącego łamtydu ku Pelowczynie przechodnia napadł patrol i pod pozorem zrewidowania, ograbił go z 6-ciu rubli, wobec świadka, Rosyanina Krawcowa, który najsztyr wraz z poszkodowanym udał się ze skargą do pułku w koszarach. Oficerowie kazali niby wprowadzić im do rozpoznania koszków (niezawodne tych dwóch z patroli nie

wyprowadzono), a gdy biedacy nie mogli rozpoznać winnych, nisgrawano się z nich hańbiąc i wywieziono z podwórza, przyczem szczególnie żelazno Rosyanina.

Podobnie dzieje się a w prowincyi wszędzie, gdzie obchodzą tak pierwszy jak i trzeci maja. — W Kałuzynie pod Korospińskiem, strzelano do żydów i 13 z nich miało być więcej ciężko rannione. — Resztę węg. było wojsko do bóżnicy i tu, pod pozorem zrewidowania ich i szukania za proklamacyami i rewolwerami, grabiono i rabowano im szergarki, pierścionki, pugilaresy z pieniadkami i t. p.*

Z Łodzi.

Z Łodzi piszą: W mieście panuje spokój, ale jest to spokój pozorny.

Napady na szpiegów policyjnych nie ustają. Onegdaj o godz. 12 w południe na ulicy Przejąd około domu nr. 16, zamordowano agenta policyjnego, 46-letniego Andrzeja Maciaszka. Maciaszek znajdował się na nabożeństwie w kościele Podwyższenia św. Krzyża. Naraz kilku ludzi zauważyło go i zaczęło pokazywać go i szeptać: „Agent, agent!” Gdy to Maciaszek usłyszał, natychmiast wyszedł z kościoła i wpadł do domu nr 14 przy ulicy Przejąd, gdzie któraś służąca dała mu klucz od słychni, skąd Maciaszek uciekł na dach domu pod 16. Tam począł strzelać z rewolweru, aby zwrócić uwagę policyi. Ale tłum schwytał go, ściągając ze schodów, a następnie pobit kijami i notami tak strasznie, że twarz przedstawiała jakąś krwawą masę. Maciaszka odwieziono do szpitala Czerkowno Krzyża, gdzie wkrótce wyzionął ducha.

W nocy z niedzieli na poniedziałek, policya na skutek otrzymanego anonimowego zawiadomienia, dokonała rewizji w domu nr. 83 na ul. Benedykta, gdzie w mieszkaniu murarza X. wykryła 3 bomby. 2 rewolwery ładniej 60 naboł

Trzy osoby zostały aresztowane.

Preumeratla „Nowin” wynosi: W Krakowie miesięcznie . . . i K 40 h Na prowincyi „ „ „ „ i K 50 h

Z pola wojny.

Sytuacja na morzu i w powietrzu.

Pojawiły się już wiadomości w dziennikach, jakoby Flotą Japońską polaczył się w pobliżu Sajgonu z Flotą Rosjiewstwieńskiego. Wiadomości te dotychczas nie znalazły wprawdzie potwierdzenia, ale fakt połączenia nastąpił dla chwila.

W Tokio panuje z powodu zbliżenia się olbrzymiej floty rosyjskiej wielki niepokój. Poważecznie uważają tę flotę za silniejszą od japońskiej i tem tłumaczą sobie, że Togo zwycięży z bitwą, nie chcąc na jedną kartę stawiać losów całej dalszej wojny. Prócz niepokoju o kampanię morską, panuje w Japonii coraz większe wzburzenie przeciw Francji. Fakt, że mimo dyplomatycznych zaprzeczeń Rosjiewstwieńskiego wciąż przebywa w zatokach francuskich, że donaję pomocy ze strony Francji, która nawet tajemniczą osłania ruchy floty rosyjskiej i cenzuruje telegramy, o burza do żywego ludność Japonii. Tokijska izba handlowa postanowiła rozwinąć agitację, aby wobec ciągłego gwałcenia neutralności ze strony Francji, zarwane zostały wszelkie stosunki handlowe z Francją.

O pobycie floty japońskiej nie nie wiadomo. Najwięcej prawdopodobnym jest zdanie, że Togo przebywa między Formozą a wyspami Rybackiemii. Porty na Formozie są ufortyfikowane, brzegi bronią minami.

Dola rannych na wojnie.

W „Synie Ociecz” znajdujemy wyjątki z listu lekarza czynnego podczas bitwy pod Muggdenem, na tyłach armii rosyjskiej.

— Przed chwilą na moich rękach — pisze lekarz — zmarł ranny, którego przyniesiono dziś do naszego szpitala. Kula wyrwała mu spory kawał czaszki, w skutek czego zwłoka mózgowa stała się widoczna. Rana taka należy do rzadki niebezpiecznych. Chory przez cały czas bredził w marnie, rzucał się na żółkę, jechał...

Zresztą, po co ja to wszystko piszę? Przecież tego rodzaju rannych napływa tysiącami. Rzecz polega oto na tem: chorego o którym

Zbrodnia przy ul. Grodzkiej.

54 Powieść współczesna na le stosunków krakowskich przez R. A.

W owej chwili, gdy widziałem go o zmroku, siedzącego na łapczanę, był już zrezygowany.

Nie żałował życia, które mu sprawiło obrzydzenie, gotów był umrzeć, jedna myśl tylko sprawiała mu niemiak, iż przyobiecująca sobie słodka zemsta nad habianką Ewelina opuścić musi.

Na myśl o tak nikłej rzeczy wobec faktu śmierci, uśmiechnął się z gorczą i szepnął mimowoli:

— Pokazuje się z tego wszystkiego, iż człowiek sprawiedliwie żyjący na tej ziemi, jest pięknym tworem natury. Nie chciałem wierzyć, a jednak przekonywam się na sobie, iż kładź zły czyn w życiu musi wyjść na jaw przed jej późniejszą, a występki wszelki idzie jako cień za człowiekiem i przesładuje go aż do zgonu.

Wypowiedziałszy tak moralną apostrofę, był może, iż po raz pierwszy w życiu rozrzewnił się i jak to wspomnieliśmy powyżej, wydawał od czasu do czasu ciche westchnienia.

Czy to był żal za grzechy i żal za młodością zmarowaną, czy za ukochaną nie-

gdys kobieta, czy wreszcie było to serdeczne wspomnienie dziecięcia, któremu nie miał być ojcem, bo nie chciał?

Zerwał się wreszcie, ujął w rękę oddawaną trzymanym strzępek papieru i zbliżywszy się powtórnie w stronę łapczana, po krótkiej chwili padł nań, nie wydawszy najmniejszego jęku.

VIII.

Zupełnie innego rodzaju wypadki, w tym samym czasie, miały miejsce w Otawowie, własności Anny Wężyk, która nabył dla niej Władysław Takola, jej brat cioteczny, a nabył za jej własne pieniądze, pozyskane w sukcesyi po wujaszku Ogilbie.

Jak wiemy, Otawów graniczył z Wilczemi Dolami; tym sposobem cioteczna Aniela mogła, stosownie do potrzeby i tu i tam poczesać strapionych, jako prawdziwy anioł opiekuńczy.

Od chwili odzyskania cząstkowej poczytalności Anny Wężyk, tak cioteczna, jako też i doktor Rote otaczali ją podwójną troskliwością.

Zwrót w chorobie dziewczeczki przybierał coraz inne fazy. Ostatecznie oddawała się wszelkim zajęciom i rozrywkom, odpowiednim dla dzieciennego wieku. Poznawała wszystkich, rozmawiała przytomnie, lecz jak poprzednio, tak i obecnie od-

przeszłości oddzielała ją zupełna bezwiedność.

Jak sobie przypominamy, doktor Rote przepowiedział, iż po wyjściu z ciężkiej niemocy, jakiej uległa, może przyjść lada chwila świadomość przeszłości; choroba bowiem ostatnia miała być owem przesileniem, oddziaływającym stanowczo na umysł chorej.

Tymczasem wyleczona z niemocy uległa objawom zdziczenia.

Badany w tym względzie, poczciwy lekarz uśmiechał się z politowaniem i jak poprzednio, w tajemniczym milczeniu badał chorą, czuwał nad nią, przybywając co drugi dzień z Krakowa.

W tem stadium mogły rzeczy iwać całc tała — takie było przynajmniej przekonanie ciotecznej Anieli, pani Eweliny oraz wice-hrabiego Alfreda Takoly, który rozkochany w Anule, włosy wyrwał sobie z rozpaczy.

Jeden tylko stary pułkownik tryumfował, wleając przy każdej sposobności:

— Wy wszyscy jesteście więkzi wariacy, aniżeli ta nieszczęśliwa, gdyż wmańcicie w siebie i drugich, że ona kiedykolwiek może przyjść do rozumu. To zupełnie tak samo, jakby ktoś chciał chodzić na głowie i podpierać się rękami.

Jak wiemy, a przynajmniej gdyśmy się możemy, nieostatnią rolę w całym tym

Pończochy damskie i dziecięce jak również rękawiczki jedwabne, nieiane i skórkowe,

POLECA

STEFAN POREBSKI i Ska ulica Grodzka Nr. 2.

wę w Krakowie, odbędzie się w piątek d. 12 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu „Czy telni” (Rynek gł. l. 17 II. p.). Na porządku dziennym sprawa wyborów do Rady miejskiej.

Wycieczka kolarzy. Oddział kolarski „Sokoła” wyjeżdża na pierwszą wycieczkę w niedzielę dnia 14 maja do Wieliczki łącznie z oddziałem kolarskim w Podgórze.

Wyjazd o godzinie 2 po południu z przed gmachu Sokoła. Członkowie zechcą się zjechać w mundurach oddziału z wszystkimi oznakami. W drodze odbędzie się wycieczkę amatorów połączonych oddziałów.

Wycieczka techników. W piątek 12 bm. odbędzie się wycieczka członków Tow. technicznego do Mogiły, w celu zwiedzenia fabryki wyrobów żelaznych Cb. Hofstätter i Ska. Wyjazd pociągiem kolejowym z dworca krakowskiego o godzinie 1 m. 45 w południe; przyjazd do Mogiły o godzinie 2 m. 20; powrót do Krakowa tego samego dnia o godz. 7 m. 10 wieczór; na przestrzni z Mogiły do Czyżyn pęchota. Punkt zborny na dworcu krakowskim.

Festyn na cele „Przytuliska” odbędzie się w dniu 1 czerwca br. to jest we czwartek w święto Wiełowobuststwa Pańskiego w parku dra Jordana, którym zajmie się, jak oczywiście, uproszony, osobny komitet pań.

Program festynu ogłoszonym zostanie przez komitet w dniach najbliższych.

Kadencja czwarczowa sądu przysięgłych obfitować będzie w aserę interesujących spraw, między którymi odnosi się trydnicio wa rozprawa przeciw p. Karolowi Stopińskiemu, redaktorowi „Gazety podkarpackiej”, na skutek skargi o występek obrzydliwy, wniesionej przez harmistrza Nowego Targu i czterech radnych. Do rozprawy zgłosił p. Stopiński 64 świadków, aby na podstawie ich zeznań przeprowadzić dowód prawdy.

Drożnicy mięsa w Krakowie. Rzeźnicy krakowscy przedłożyli magistratowi, jako złażyły przemysłowej taryfy cen mięsa na miesiąc maj. Wszystkich rzeźników jest w Krakowie 97. Dotychczas jednak szło ich swoje taryfy 52 rzeźników, a mianowicie 47 podbiło cenę mięsa, a tylko 5 pozostało przy dotychczasowych cenach. Podwyższenie ceny mięsa przedstawiają się następująco za kilogram: Mięso wołowe z tylnych części dawniej 1 kor. 28 hl., teraz 1 kor. 36 hl.; z przednich części przedtem 1 kor. 20 hl., teraz 1 kor. 28 hl.; mięso wieprzowe z tylnych części dawniej 1 kor. 40 hl., obecnie 1 kor. 60 hl., z przednich zaś części dawniej 1 kor. 20 hl., teraz 1 kor. 40 hl.; mięso cielęce z tylnych części dawniej 1 kor. 20 hl., teraz 1 kor. 40 hl.; a mięso cielęce z przednich części dawniej 1 kor. 12 hl., teraz 1 kor. 20 hl.

Po wieszeniu taryf przez pozostałych 45 rzeźników będzie dopiero można wyrobić sobie dokładny obras na drożyznę mięsa w Krakowie.

Oszukańcza faktyka. Zagraniczni fabrykanci, widząc że od czasu pewnego, wadłunek zmąconego w kraju patriotyzmu ekonomicznego, wyroby ichże zastępują tracąc na wiążości i dowóz ich z dniem każdym się zmniejsza, jeli się podstępnych i oszukańczych sposobów, aby utrzymać swe produkty na targach galicyjskich. Na wyrobach swych umieszczają napis „Wyrob krajowy”, wprowadzając tym sposobem w błąd kupujących, pewnych że towar nabyty jest w kraju wytworzonym.

Po Krakowie, grasują głównie zagraniczni fabrykanci zapalek sprzedając masami czy to w drodze ulicznej rozprowadzają czy też po sklepach, wyroby swe pod marką krajową.

Zwrócić więc należy uwagę publiczności, że tylko te zapalaki są wyrabiane w kraju na pudełkach których uwidoczniłony jest napis:

„Wyrob galicyjski” i nazwa miejscowości gdzie się znajdują ich fabryki.

Dowiadujemy się, że rewizja ksiąg, przed sięwzięta w birach firmy Goldstet i Co. nie odnosi się bynajmniej do Towarzystwa Austro-Americana. Rewizja ta była przed sięwzięta przez sąd celem sebrania materiału dowodowego w sprawie karnej pewnego by jego urzędnika kolejowego, obwinionego o oszustwo.

„Czy pan był karany?” To pytanie, które sprawiło nieraz tyle kłopotów świadkom podczas rozpraw sądowych, ma odgąć nękność. Mianowicie ministerstwo sprawiedliwości uznało, że to jest niepotrzebne kompromitowanie ludzi i naratanie ich niewinnie nieraz na zlamanie całego życia. Natomiast oskarżonych na się i nadal wypyływały o poprzednie kary, ale ponieważ wedle ustawy oskarżony nie jest obowiązany mówić prawdy, więc i to postanowienie ma platoniczną wartość.

Z Woli Justowskiej, ulubionego miejsca majówek, piszą nam:

„W ubiegłą niedzielę, w ogrodzie pui Męskiej odbywała się majówka personalu po moczniczego druckarskiego. Cena wstęp skromna, bo 50 balerzy, uprawiała do słuchania muzyki doskonałej orkiestry 100 p. p. i do wytańczenia się, o ile kto mógł nie po kręcił, na źle ubitej i pagórkowatej ziemi w altanie, kto zaś nie miał odwagi oddać się temu sportowi, miał dla rozrywki różne gry towarzyskie, o które zapobiegliwy komitet się postarał.

Musimy jednak zwrócić uwagę zarządcy ogrodu p. Mękiej, że za mało dba o wygodę publiczności. I tak: ogród zaniedbany, kilka prowizorycznych ławek z desek i brudnych stołów, rozstawionych na stołach, w miejscach najniegodniejszych, gdy tymczasem w obrzeżymi werandzie zaciemnionej, stały tylko dwa stoły i kilka krzeseł; ustępnią dziewczęta wiejskie, które mogą być bardzo pomocnymi przy gospodarstwie domowem, ale nie mają dość sprytu i wprawdy do szybkiego obsługiwania gości, przez co trzeba gośćdziami czekać, zanim się zdany przedmiot otrzyma; bufet zaś urządzone w ciemnej, nuzze bez okien, w której absolutnie widzieć nie można, co się do ust bierze. — Pożądana jest także czystość przy podawaniu piwa, pikiesnie szklanek powinno się odbywać akrapulniane.

Porozumaj się kwestye z tego powodu, że w ogrodzie p. Mękiej odbywają się zabawy niemal każdego święta, a utykanie publiczności powinny zwrócić uwagę zarządcy tego ogrodu, że chcąc ciągnąć korzyści, trzeba dać zarazem wygody swoim gościom, które oni dobrze odcinają.

Sądymy, że na majówce ślusarzy, która się ma odbyć w ogrodzie p. Mękiej na przyszłą niedzielę, niedogodności tych już nie spotrzeżemy?”

Wieszeń 3 maja w Podgórze. „Sokół” podkarpacki urządził w dniu 14 bm. uroczysty wieczerok ku uczczeniu konstytucyi 3 maja. Pożatek o godzinie 7 1/2 wieczorem. Przygrywać będzie orkiestra p. Czyżowskiego.

Wybory do rady miejskiej w Podgórze. W poniedziałek dnia 15 b. m. rozpoczynają się także w Podgórze wybory do rady miejskiej. — Zainteresowanie ogółu mieszkańców Podgórze wyborami jest bardzo wielkie. Poniższym kandydatów jest znaczna liczba, przyjdzie z pewnością do pewnych niespodzianek przy wyborach, a to tembardziej, że między kandydatami, a żydami postępowymi toczy się walka i mimo podjęcia przez tych ostatnich pewnych kroków, celem prowadzenia wspólnej akcyi wyborczej, porozumienie do skutku nie przyszło. Jak właściwie wylądować będzie lista kandydatów, tego dotąd ze względu na nieskończone porozumiewanie

się komitetów wyborczych odgadnąć nie można. — Już wogóło czasu pisałiny, że każde z trzech był głosować będzie na sześciu ra nowych i trzech zastępów. Z Kola I, t. j. najwięcej opodatkowanych, ustępnią obecnie pp.: Józef Stepiet, Wojciech Bednarski, dr Karol Górski, ks. Tomasiak, dr Józef Emilia-wicz i dr Kazimierz Krotoski. Ponownie kandydować będą tylko pp.: Stepiet, Bednarski i dr Emilia-wicz. — Z Kola II, t. j. średnio opodatkowanych, ustępnią pp.: Fr. Maryewski, Jakób Leł Zueker, Szecepan Kaszmarci, Izak Schleichhorn, Ignacy Soidinger i Józef Michalik. Wszyscy ci ustępniący radni kandydować ponownie. — Z Kola III, t. j. najniższej opodatkowanych, ustępnią pp.: Adolf Ehrlich, Jakób Faerber, Józef Kurek, Karol Klinger, Władysław Liban i Izak Aleksandra-wicz. Z ustępniących jedynie p. Kurek kandydować nie będzie. — Na omniacnie zatem mandatów jest już z ustępniących radnych 14 kandydatów, a oprócz tego wylonili się kandydaty ludzi nieosiadających dotąd w radzie. I tak kandydują pp.: prof. Józef Przybylski, Michał Ludwik Dobrowski, prof. Strojek, Karol Rolle, Ludwik Żarski, Józef Wasiołek, dr Willer, dr Oberlaender, dr Fettersen i Henryk Fraenkel. — Z wymienionych wyżej nowych kandydatów na radnych, kandydatów prof. J. Przybylskiego i p. L. Dobrowskiego przyjęli wazyszy wybory z wielką sympatją.

Z Tow. ratunkowego. Od godziny 2 po południu we środę do godz. 2 po poł. we czwartek interweniowało pogotowie ratunkowe w 26 wypadkach. Między innymi Witold Dębaki, uzeń I klasy gimn. bawiąc się szkłem, przetrzącił sobie tętnicę na przedramieniu. Po opatrzeniu odwołio pogotowie ratunkowe zannego do kliniki chirurgicznej. Na Woli Justowskiej spadł z dachu willi Eks. Majejskiego 13 letni pomocnik malarzki Józef Sukiak i wskutek upadku szlamł nogę oraz odniósł bardzo wiele ran (uczony). Przyczyną wypadku była podobno lekomyślność majstra p. Berasidzińskiego, który nie polecił Sukiakowi przywiązać się

P. Leon Goldberger prosi nas o zanna zeznanie, że skasany w grudniu 1904 r. za zbrodnie fałszywego zeznania został wyrokim sądu kraj. karnego z dnia 3 maja br. uwolniony od winy i kary.

Gal. fundusz wojskowy dla inwalidów. W myśl reskryptu Wydziału kraj. we Lwowie z dnia 20 kwietnia 1905 jest do otrzymania z gal. fundusza wojskowego dla inwalidów dożywiotna renta w kwocie 50 kor. rocznie, o którą mogą się ubiegać austriacy inwalidzi z r. 1866. Podasza winni petenci wnieść do komendy uzupełniającej 13 pułku najdalej do 20 maja br.

Skutki gry w „zieleno”. Ona miała utę za szerokie, nos za spieszasty, uszy za długie i stan za długi, a mimo, że była goła, była na wielkiej stopie. On natomiast nie miał peny za wielkiej, gdyż najakromniej nawet za takową płacę adjunkta podatkowego uważać nie może.

Grali w zielono. Kiedy po godzinach bitowych zaszedłają się jej demowych pieleszy, zapytywał ją milizją:

— Masz „zielono”?

Ona, najwidoczniej w porozumieniu z macierzą, przyniosła z kuchekki jejencję z cyzyprikiem, lub espiacek z cemasz dopiero zrzuconem na patelnii.

Pan adjunkt chwalił sobie bardzo taki gatunek „gry w zielono”.

Nie ma jednak niezamąconego szczęścia na ziemskim globie, więc i to w idealny stosunek miłony wplóło los zawistny ciernis.

Raz pan adjunkt był w miada opalac, gdy go spytano o zielone.

Nie miał przy sobie literalne nie i w razie przegranej byłby zmuszony wziąć w sukierki coś stosownego na kredyt, do czego brakło mu ochoty. Na szczęście w sam czas przypomniał sobie, że jest w urzędowej bluzie i pateskim wkaśał lubej zielony kolierz.

Narzeczoną zwielsia głowę smutnie.

— Skąd ta pośpność? — zapytał.

— Myśle, że lepiej było, gdyby pan był przegrat, mając kolierz zakryty złotem.

— A ja myślę, że byłoby lepiej, gdyby pani zamiast szpinaku pokazała mi kilkadziesiąt morgów pola, albo parcel budowlanych.

— Wtedy nie patrylabym na takiego ehytka! — rzekła panna, szmaragdowa do złotych.

— A ja nie oseniłbym się z taką zieloną małpą. — Odparł pan adjunkt, drwamią trząszczywy.

Sprawa teatralna.

Na wzorzenie posiedzeniu rada miejska oddała teatr w dzierżawę Ludwikowi Solskiemu, i uchwaliła (w myśli wniosków Daszyńskiego i Ulanowskiego) zaprosić Stanisława Wypińskiego do wzięcia udziału w komisji teatralnej w charakterze dramaturga teatru za stałą pensję.

Miłośnicy teatru i sztuki powitają to uchwały z prawdziwym uznaniem i zadowoleniem.

Dyrektorem wybrano kandydata najodbytejszego, a równocześnie zapewniłono teatrowi nieocenioną pomoc i poradę genialnego poety, który może w roli dyrektora nieuniknionym zadaniom i trudnościom administracyjnym etc. nie poddałby należycie, ale który w roli dramaturga oryginalnym twórczym swoim ideałem będzie mógł dać pełny wyraz.

Rada miejska okazała się godną i prawdziwie kulturalną reprezentacją miasta, zwanego Atenami polskimi, a tem radośniej witamy jej uchwały, że widmyz w nich też urzeczywistnienie głoszonych konsekwentnie przez nasz pismo — od początku sprawy teatralnej — poglądów i zapatrywań.

Z RADY MIEJSKIEJ.

Kraków, 11 maja.

Przewodniczący prezydent dr Leo. — Przed przystąpieniem do porządku dziennego dr Seinfeld zawiadamią radę, że w znanej sprawie jego z p. Perkowskiem, żoną tegoż rozesłała list otwarty do wyborców, w którym ostrzega ich przed kandydaturą jego, jako lapownika. Dr Seinfeld oświadcza, że przeciwi pani Amalii Perkowskiej wniesie skargę o obrazę czci.

Z kolei przystąpiono do porządku dziennego. — Rada uchwaliła uzupełnić trzy studnie próbne w Bielanych, wybudować lewar i połączyć je z ogólnym wodociągami, kosztem 36.900 koron z pożyczki inwestycyjnej. Wniosek ten uchwalono po dłuższej dyskusji, mimo, że woda w tych studniach zawiera stosunkowo dużo żelaza, ponieważ w lecie mogłoby miast. być natężone na brak wody.

Tytułem subwencyi za urządzenie wiońków w roku ubiegłym, przynano kwotę 400 koron oddziałowi wioślarskiemu Tow. gimn. „Sokół”.

Następnie uchwaliła rada wniosek p. Maciulowskiego, w sprawie wniesienia do sejmiku petycji o podwyższenie

plac nauceycieli krakowskich.

Sprawa teatralna.

Posed Dr Daszyński i zastrzega się, aby cała dyskusja w sprawie teatralnej była na posiedzeniu tajnem, albowiem zamierzono reasumency niektórych postanowień uchwalonego już projektu dzierżawy należy traktować jawniej.

Prezydent dr Leo oświadcza, że gdyby na tajnem posiedzeniu wyłoniła się sprawa reasumcy, natenczas nastąpi posiedzenie jawne.

W dalszym ciągu zarządził prezydent posiedzenie tajne, na którym prezydent złożył sprawozdanie imieniem komisji teatralnej. Następnie odczytał dwa listy Stanisława Wypińskiego z daty 6 maja i 11 maja br. W pierwszym Wypiński wyraża zapatrywanie, że lepiej byłoby, aby na pełnej radzie o szczegółach kontaktu dzierżawy nie rozprawiano oraz aby dyrektora teatru nie przedstawiano jako wyzyskiawca, lecz aby sprawę ulropów poostawiono przyszłemu dyrektorowi do rozstrzygnięcia. W liście zaś z 11 maja oświadcza poeta, że sądził, iż kontrakt dzierżawy teatru będzie do osoby dzierżawcy zastosowany. Ponieważ zaś uchwalono szablon kontraktu i wszystkich kandydatów podciągnięto pod jedną linię, wobec tego poeta zrezygnuje z kandydatury.

W dyskusji pierwszy zabrał głos poseł Daszyński, który przy omawianiu kandydatury Solskiego oświadczył, że podobno Pawlikowski sioł w spółce z Solskim, Pawlikowski na zamiar za rok, po ukończeniu kontraktu dzierżawy teatru lwowskiego objął dyrekcję teatru krakowskiego, podczas gdy Solski prowadzić będzie reżyserję. Obrót taki byłby pożądanym. Co do osoby Bandrowskiego, stanął mówca na stanowisku, że nie należy go poletpiał za jego występowanie na scenach niemieckich i nie robić śpiewaka politykiem. Wobec zaś listu Wypińskiego, w którym poeta cofnął się od kandydowania, nie można go brać w rachubę. Mówca sądzi, że Wypińskiego należy zaprosić do komisji teatralnej, jako miejskiego dramaturga za placą roczną w kwocie kilku tysięcy koron. Przemówienie swoje zakończył poseł Daszyński wnioskiem formalnym w tym duchu.

Po nim przemawiali dyrektor Stanisławski, prof. Jordan, prof. Ulanowski i inni.

Posiedzenie jawne.

Przewodniczący wiceprezydent Chyliński. Prez. dr Leo oświadcza, że pp. Karłbiński i Wypiński wobec uchwalonych zmian projektu kontraktu cofnęli swoje kandydatury, natomiast zgłosił kandydaturę p. Aleksander Bandrowski, który jest gotów przyjąć wszelkie postanowienia zmienionego kontraktu dzierżawy. P. Solski i zaś zawiadomił prezydium, że na wypadek utrzymania w mocy postanowień zmienionego kontraktu dzierżawy, ciosa awowja kandydaturę. Wobec takiego stanu rzeczy proponuje mówca ewentualną reasumency zmienionych postanowień kontraktu w ten sposób, że jeżeli większość oświadczy się za p. Solskim, natenczas w myśli nadlesanej przez niego deklaracji zostanie z nim kontrakt zawarty, a jeżeli zaś większość oświadczy się za p. Bandrowskim, natenczas zmienne postanowienia kontraktu dzierżawy zostaną w mocy utrzymane. Na wypadek wyboru dyrektorem p. Solskiego stawia dr Leo imieniem komisji teatralnej wniosek: W § 7 projektu kontraktu dzierżawy, uchwalonego dnia 4 maja b. r. na posiedzeniu rady miejskiej skreśla się słowa „artyści teatru ma-

ją co rok otrzymać sześciotygodniowy platu ulrop”, a natomiast umieszcza się: „W kontraktach zawieranych z artystami uwzględnić należy w słusznej mierze potrzebę wypoczynku w pracy artystów po zastrzeżeniu ulropów”.

Posed Daszyński krytykuje ostro tego rodzaju postępowanie rady, która wobec kandydatury Wypińskiego utrzymała w mocy moey ogólnikowe, a gdy Wypiński zrezygnował z kandydatury, szablon kontraktu zmieniono. Mówca żąda wobec tego 4-tygodniowego ulropu dla artystów. (Okłaski na galerji, którą wiceprezydent Chyliński wywza wobec tego do spokoju).

Dr Stanisławski oświadcza, że go dzi się z postiem Daszyńskim, iż nie należy ustanawiać szablonu i również zalemy mu na ulgach dla artystów, czego dał dowód, iż głosował za ulropem.

Pos. Daszyński: A czemuż odstraszyliście Wypińskiego?

Dr Stanisławski: Obecnie przy głosowaniu, kto chce ulg dla artystów, może głosować za Bandrowskim.

Posed Daszyński konstatuje, że rada stała na stanowisku jednolitego szablonu tak długo, dopóki nie odstraszyła St. Wypińskiego. Gdy natomiast podstawę z pod nog genaiemu poecie usunęto, natenczas rada od szablonu odstąpiła. Mówca żąda następnie postawienia swego wniosku co do 4-tygodniowego ulropu pod głosowanie, oraz domaga się głosowania imieniem nad osobą dyrektora.

Wniosek ten upadł.

Po uchwaleniu zasady głosowania nad kandydatami postawionej przez prezydenta przystąpiono do wyboru dyrektora.

Wybrany został Ludwik Solski 31 głosami.

P. Bandrowski otrzymał 18 głosów a Wypiński 3 głosy.

Wobec wniosku posła Daszyńskiego, aby prosić St. Wypińskiego o przyjęcie podnośni miejsk. dramaturga w komisji teatralnej za odpowiednią placą odstąpiono prezydium miasta.

TELEGRAMY „NOWIN”.

Z Rosji.

Uchwały kongresu ziemstw.

Moskwa. Kongres ziemstw uchwalili, aby przedstawiciele samorządu nie brali udziału w pracach komisji okręgowych, mających przeznaczyć wysokość odszkodowania dla właścicieli dóbr, poszkodowanych przez zrużycy ehoipskie. Wypowiedziałono życzenie, aby przedstawiciele samorządu odmówili udziału w pracach komisji-ujch w Petersburgu. Co się tyczy komisji, która ma się zebrać pod przewodnictwem min. Buigygina i wypracować projekt reprezentacji ludowej, uchwalono, że przedstawiciele ziemstw mają w niej wzięć udział tylko wtedy, jeżeli będą oni wybrani jako reprezentanci ziemstw, a nie mianowani przez rząd. Konstytucyjna partja ziemców założyła własny organ p. t. „Mok. Niedziela”.

Rzeź żydów w Zytomierzu.

Petersburg. Z Zytomierza donoszą o rozruchach przeciw żydom. Ekscyzy rozpoczęły się dnia 6 bm., gdy żydów, jadących łódką na rzecę Teterew obrzucono kamieniami. Żydzi odpowiedzili strzałami rewolwerowymi i raniłi kilka osób. Wsieb o tem wzdarczeniu rozesłała się bardzo szybko po miesiącu. Na przedmieściu Pawlikowska przyszło do zbiegowiska, w którym znajdowało się żydzi i chrześcijanie. Rozru-

Spaliska pamiętka z Krakowa. Ozdoba salonu. (tekst J. Żelawskiego i J. Trepił, 50 czarnych ilustracji, 3 kolorowe Tondos

i Uziembly), cena księgarska 8 koron — do nabycia po znacznie zmniejszonej cenie w administracji „Nowin”. — Kto złoży całoroczną prenumeratę, otrzymuje Album Wawelu bezpłatnie jako premjum.

chy natychmiast śmiercionośny. Pewien żyd został przypadkiem przez uderzenie kopytem koniemi zabity. Dnia 7 bm. podczas starcia między chrześcianinami a żydami na głównym placu zostali dwaj chrześcianie i jeden żyd zabici. W Podoli zostało rannych kilku żydów zabitych, a kilku odniosło rany. Wojsko rozprzązło tłum, przycisnęło 40 chrześcianów aresztowano. Dnia 8 bm. mniejsza grupa pospółstwa dopuściła się kilku mordów i niszczyła własność żydowską, szczególnie na krańcach miasta. Dnia 9 bm. panował w mieście spokój. Dwa domy żydowskie na przedmieściu Kroszna zniszczone. W Żytomierzu stoi garnizonem trzy pułki piechoty, jedna bateria artylerji i dwa szwadrony huzarów.

Petersburg. Komitet ministrów wypracował projekt, na podstawie którego ma być chłopom ułatwionem dzierżawienie ziemi w ogólnym obzarze 90 milionów dziełogin. Minister rolnictwa ma otrzymać prawo przy ustalaniu czynszu dzierżawnego udzielać udogodnień, albo całkiem uwalniać od ciężarów, jakoteż ułatwiać chłopom nabywanie dóbr koronnych.

„Nowoje Wremia” pisze w tym przedmiocie, że komitet ministrów postanowił wobec niepokojów chłopskich prosić cara o powolenie aby projekt bez poprzedniego rozpatrzenia przez ministerstwo mógł być przedłożony Radzie państwowej.

Petersburg. Jak z Moskwy donoszą, trzy tysiące robotników, którzy pomagali policyj przy uwiezieniu odstawionych złodziei, zdemonstrowało wezoraj wieczorem swoją gospodę, w której nocą zbrodniarze, a która nosi na szczyt „Tawriady kielewskiej”. Jednego złodzieja zdeprawo nogami na śmierć, a innego wyrzucano przez okno na podwórze. — Przeszkanio cały dom, przyciemniono znacząco nieładzającami.

W oddziale dla przechowywania kosztowności pewnego moskiewskiego banku znaleziono w jednym schowku sześć futowych bomb. Wyznajmującego ten schowek pewnego rewolucjonistę aresztowano.

Paryz. Dzienniki donoszą z Tokio, Francis Bougon, więziony wraz z swoim pasierbem, pod zarzutem szpiegstwa, był dawniej kapitanem fregaty. W jego nieobecności odbyło w pomieszczeniu rewizyj. Obwinają go, że na rachunek Rosji trumlił się szpiegostwem. Francuski atłache wojskowy, który jest narzeczonym córki Bougona, przedsięwziął kroki, aby uzyskać wypuszczenie na wolność obu uwiezionych.

Bombay. W całej okolicy dało się uczuć bardzo silne trzęsienie ziemi. 100 osób zginęło. Bardzo wiele budynków zawaliło się.

Rada państwa.

(Telefonsm).

Wiedeń. Na początku dzisiejszego posiedzenia Izba posłów poświęcił prezydent wspomnienie postmiertne zmarłemu posłowi Strobachowi, wiceburmistrzowi Wiednia. Minister spraw wewnętrznych odpowiedział na kilka interpelacyj, poczem Izba z porządku dziennego przystąpiła do dyskusyj nad drugą grupą taryfy cłowej. — Przemawiali posłowie Sylwester i Scheicher.

Wiedeń. Izba przyjęła po krótkiej dyskusyj drugą grupę taryfy cłowej obejmującą taryfę drzewo i papier i przystąpiła do dyskusyj nad drugą grupą taryfy.

Posel Olszewski wniósł interpelacyę w sprawie stauantów w krakowskim Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń.

Posel Schönener i tow. przedłożyli inter-

pelacyę w sprawie zamierzonego powołania parlamentarzystów do gabinetu.

Wiedeń. W rozprawach nad taryfami na drzewo, poseł Kolischer omawiał eksport drzewa galicyjskiego do Rosyj. Mowca zaznaczył, że polityka kolejowa powinna naprawić te błędy, które w tym kierunku zawierają postanowienia taryfowe. Mowca głosował będzie za taryfami drzewemini, w przekonaniu, że luki zostaną wypełnione i dlatego, że chwilowa sytuacja wymaga tego w interesie traktatów handlowych.

Sejm węgierski.

Budapeszt. W sejmie węgierskim poseł Hod z (Słowak) w dyskusyj adresowej omawiał konieczność informowania króla o sytuacji politycznej i wyraził ubolewanie, że przedstawiciele różnych narodowości nie zostali powołani w tym celu do króla.

Różne wiadomości.

„Niebezpieczne” polskie melody. Ciekawy proces toczył się, przed wolnoymyńnią „Dentsche Freie Presse”, na dzień 14 karny w Berlinie. Oto policyja berlińska skonfiskowała w rozmaitych składach, zajmujących się sprzedażą znanych automatów muzycznych, wszystkie płyty i walec, na których były podane także różne polskie melody, jak: „Jeszcze Polska nie zginie” i inne narodowe. Zdaniem policyi, melodie te mogły podburzać ładność polską do gwiałów przeciw Niemcom, gdyż odczywa się z nich dźwięk „żądania wolności i szczęścia ojczyzny”. — Sad berliński nie przeszedł się jednak tem „groźnem niebezpieczeństwem” dla państwa pruskiego i nie zgodził się na skonfiskowanie płyt i walców, a kosztą sądowną nałożono kasie państwowej. W wyroku sądownym zaznaczono, że o podburzaniu mogłaby być tylko wtedy chybła mowa, gdyby tych fonografów z polskimi melodyami używano na publicznych zebraniach.

Wyrok ten z pewnością nie będzie się podobał hakatystom, bo ich zdaniem, już sam dźwięk mowy polskiej stanowi groźne niebezpieczeństwo dla państwa pruskiego.

Tragedya dwóch biednych sióstr. Wypadek rzadkiej tragedji wydarzył się jak pisze „Dz. Berl.”, w Rixdorfie pod Berlinem, gdzie niezamężne przyrodne siostry Rozalia Liesetki i Marya Gruscha (pierwotnie nazywały się niewątpliwie Lisiecka i Gruska) zamieszkiwały skromny pokój. Utrzymywały się z szycia. Od kilku miesięcy szło im bardzo źle; zarabiały mało, a do tego przyzła choroba i chociaż czasami ucoce spediły przy szyciu, nie zdolały sobie mimo nader skromnego życia, środków utrzymania wypracować. Musiały zatem towarzyszyć brać na dług i nie mogły zapłacić miesięcznej dzierżawy. W końcu zagrożono biednym siostrom komornikiem sądownym i egzekucyj, jeżeli do pewnego dnia nie zapłacią długu 30 m. Oznajmienie to wprowadziło je w ogromną rozpacz; staraly się wszelkimi słami o owe 30 marek, ale daremnie. Zrozpaczone oczekiwały więc z niewymownym strachem dnia, w którym komornik miał się ujawnić w ich pokójku. We wtorek ukazał się ten postrach dla nich i biedne siostry, zupełnie złamane, przyspawowały się, jak komornik przeciętował tych kilka skromnych drobnotek i pamietek, które im dawniej,se, lepsze przypomniały osoby. Po jego wyjściu gotowały przez dłuższy czas w głębokim milczeniu, potem zaczęły biegać po pokoju i nierozumnie, bez związku i treści do siebie rozmawiać. Przybiegli sąsiedzi stwierdzili, że siostry dostały pomieszania zmysłów; zawołano policyę i le-

karza, który biedne obłąkane kazał przewieźć do lazaretu.

Rektor Jamagawa o „harakiri”. Rektor uniwersytetu japońskiego w Tokio, znakomity przyrodnik Jamagawa, wygłosił niedawno z okazji jakiejś uroczystości akademickiej mowę, w której bronił kodeksu honorowego Japończyków, zwanego „Buzidzi”, przeciw postępowym dążeniom rządu, który ten kodeks uważa za przeszarżaty i niegodny z pojejcami kultury nowoczesnej.

Główny nacisk położył Jamagawa na obronę słynnego „harakiri”, czyli rozprawienia sobie brzocho, które wśród samurajów i niektórych samurajów japońskich uchodzi do dnia dzisiejszego za honorowe zakończenie życia.

Rektor uniwersytetu japońskiego zadal sobie sporo trudu, aby wyjaśnić studentom, że niepotrzebne samobójstwo żołnierzy japońskich na polach bitwy schwytanego przez Rosyan statku „Kiusu Mura” odpowiadało nie tylko przepisom „Buzidzi”, lecz posiada analogię charakterystyczną w zwycięzłych europejskich. Jako przykład przytoczył o zachowanie się admirała Tryona na statku angielskim „Victoria”, który w roku 1893 po strasznem starciu z białym okrętem, zatonął na morzu Beringiennem. Admirał mógł się ucałić, wolał jednak śmierć ponieść w batwanach.

Z równą słusznością mógł rektor japoński wspomnieć o panu Walkerze, kapitanie statku pasażerskiego „Rio de Janeiro”, który zatonął się w r. 1901 w swejiej kajucie, gdy z winy locmana okręt jego zatonął w porcie St. Francisco.

Nowoczesny zwycięzaj kapitanów ambitnych, walcących raczej śmierć ponieść, niż bez okrutnie swojego powroń do ojczyzny, jest istotnie jedyną analogiją, którą przytoczyć można dla poparcia przepisów „Buzidzi” o „harakiri”. Jest to ona jednak uzasadniona i czy na prawdę ludzie poważni uznają jej prawo bytu?

Kapitan japoński Asada, który dźmaszył wojnę kolonialną, że samobójstwo jest czynem niegodnym i szkodliwym, potęga takie harakiri, wykonane z motywów honorowych, a namów do samobójstwa karze surowo, małą po swojej stronie logikę i słuszność. W Japoniji mała samobójstwa jest o wiele zardawia, niż u nas. Gdy przed dwoma laty pewien młodzieniec dla pokazania swojej odwagi rzucił się do wielkiego wodospadu pod Chizeno, gdzie czekała go śmierć nieunikniona, natychmiast mnóstwo junaków poszło jego śladem, popędzając bez wszelkiej potrzeby samobójstwa.

„To też w „katechizmach moralności i praktyki życiowej”, które z rozporządzenia japońskiego ministerjum oświaty zatworzadzone w szkołach ludowych, samobójstwo jest wyraźnie napiętnowane jako czyn karygodny i niemoralny. Najpopularniejszym owocem Buzidzi jest harakiri, ale pomimo takich okrobroń jego, jak rektor Yamagawa, nie ulega żadnej wątpliwości, że racya stanu i zdrowy rozsądek odniosą przdyżej cję północnej w Japoniji zwycięstwo nad romantycznymi doktrynamy Buzidzi.

Słusznie.

— Dlaczego podwyższył pan ceny cukru?

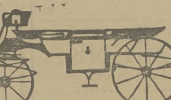
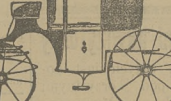
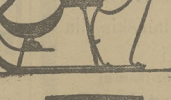
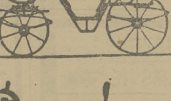
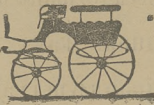
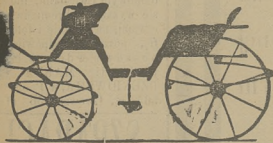
— Z powodu wojny z Japoniją dostawa herbaty kosztuje dwa razy tyle.

— Wiem, ale co to ma wspólnego z cukrem?

— Jakto panie? A także to pija herbatę bez cukru?

Prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy w dalszej przesyłce pisma.

Każdy abonent „Nowin” otrzymuje cenne premium
Kto za pół roku słoży prenumeratę z góry, otrzyma sensacyjną powieść E. E. Walla z 10 ilustracyjami „Gdy Śpiący się zbudzi”
Kto za rok słoży prenumeratę, otrzyma bezpłatnie wspaniałe Album Wawelu z ilustracyjami kolorowymi Tondusa i Ulanowsky.

GENY

na rok 1905.

w jakich cenach kupować można wszelkie powozy jak nowe jak i używane w składach z pojazdami

ST. CYRANKIEWICZA

w Krakowie przy ul. św. Jana I. 30. przy ul. Brackiej I. 9. przy ul. Szpitalnej I, 34 naprzeciw teatru miejskiego.

Powozy używane parokonne gruntownie odrestaurowane w dobrym stanie od 175 zł. i wyżej.
Powoziki nowe jedno i parokonne lekkie od 250 zł. i wyżej.
Wózki nowe o jednym siedzeniu na cztery osoby na resorach od 110 zł. i wyżej.
Wózki nowe na jednego konia na resorach walwetem wybite z latarniami o dwóch siedzeniach od 150 zł. i wyżej.
Wózki używane jedno i parokonne gruntownie odrestaurowane na resorach i pasach od 75 zł. i wyżej.
Sarykanki na listwach i wolantowe od 100 i wyżej.
Kuczer factowowy używany samemu do powożenia na jednego i parę koni w dobrym stanie od 150 zł. i wyżej.
Wielozmy czyli powozy odkryte używane parok. a w dobrym stanie od 180 zł. i wyżej.
Wozzary o oliwnych osiach używane gruntowni. odrestaurowane prawie jak nowe ze sztykami półkami zwykłymi jak w lataniu od 250 zł. i wyżej.
Wozzary ośmioosobowe o oliwnych osiach z baldachimem lub bez parokonne od 280 zł. i wyżej.
Wózki jedno i parokonne używane od 90 zł. i wyżej.
Karty na smykach jako sennie dla słabowitych na pierze używane o wybitym bogactwem z frontem skłannym z siedzeniem wewnątrz na cztery osoby od 190 zł. i wyżej.
Wózki o oliwnych osiach z uprzężą dla nich i ze smykami jako sennie 120 zł. i wyżej.
Rekupiony jakikolwiek u mnie pojazd odstawiam opłatnie do każdej stacji na swój koszt.
 Polecając swe układy wszystkim PP. kupującym gdy posiadają najwikszą wybór pojazdów w Krakowie, a że w ubiegłym roku był bran kupujących i mało się sprzedawało, to też na ten rok 1905 znówem ceny i sprzedają po wzniesionych cenach, a to z powodu braku kupujących i małożona w składach.

St. Cyrankiewicz

właściciel skład powozów
 Krakow, ul. św. Jana I.

Niklowy zegarek
 kieszonkowy
 36 godzin idący
 z napisem
 Systemstekopf
 Patent wraz
 pięknym
 ozdobieniem 21,195
 tryzystaki 5-90,
 sześć sztuk złr. 10 — 7/10 nabyć
 w składach
 gniaz Gypsz, Kraków, Florydzka 49
 Cenniki darm. 166

Potrzebny chłopiec
 energiczny do sklepu wje
 skiego w Jaworznie, kopal
 nia węgla.
 857 1-8

KALENDARZ
Historyczny Polski
 na wszystkie dni roku
 wydał:
St. Cyrankiewicz.
Cena 4 hal.
 Do nabyć w księgarniach
 i wydawcy ul. św. Jana 80

Na służbę
Powozy i Remizy
 służby, chwały, spaceru i po
 lowana wynajmuje najtaniej
 w Krakowie 81
P. GUZIKOWSKI
 Pełzichów I B. telefon 3

Jak powstał
Kopiec
Kościuszki
 w Krakowie.
 Wzrost szlachty i doświadczenie dla
 władcom wiochy i wiochy
 Napiął Stenat. Mikowski.
 Wydał St. Cyrankiewicz.
Cena 6 haleryz.

10 minut drogi
 od stacji kolejowej jest do nabyć zaraz za
 cenę kupna 6.500 koron realność składająca się
 z domu mieszkalnego murowanego o 3 ubikacjach
 i piwnic wraz przywłażaniem prawa prowadzenia
 handlu towarów mięsnych, wina i trafiką —
 oprócz tego jest około 3 morgów ornej ziemi
 a 1/2 pastwiska i lasu. Okolica piękna zdrowa
 około Żywca. — Wszelkie informacje proszę
 wysłać pod adresem
Dobra sposobność p. r. Żywiec.

Rządowo uprawniona
FABRYKA WÓD MINERALNYCH I SZTUCZNYCH
 I SPECYJALNIE LECCZYCH
 pod firmą
K. Rzęca i Chmurski
 w Krakowie, ulica św. Gertrudy I. 4.
 wyrabia pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow. Lek. Krak.
 polecone przez ten Towarzystwo
 Wody mineralne odpowiadające składom chemicznym, jak:
 Woda Bilitzka, Gieshehlerzka, Scherzka, Wicha, Murwen-
 badzka, Homburg, Kissengen, tudzież specjalnie izyrola,
 jak: litowa, brunowa, jedwaga, teluska, kwarcowa oraz wody
 lecznicze normalne z przepisem prof. Jzwierkiego.
 Sprzedaż ogólnikowa w aptekach i drogeriach. Cenniki na
 żądanie franco.

Największy skład
Peleryn Zakopiańskich
 od deszczu — ciemnych i białych
 po bardzo niskich cenach
Bazar Krajowy w Krakowie
 Rynek główny, róg ul. Brackiej
 wprost odwohu.

Pierwsza Krakowska

elektro-mechaniczna

ARNDIA KAWY

M. JAWORNICKI

KRAKÓW

Rynek gł. 44.

poleca rozmaite doborowe gatunki kawy palonej najnowszymi i najlepszym sposobem

„Za pomocą gorącego powietrza“

po cenach najprzystępniejszych.

OSOBA w średnim wieku znajomą z gospodarstwowym i wiejskim, mogą się wykazać dobrą swiętami, na żądanie i fotografię, poszukuje odpowiedniej posady u wdowa lub plebani: **MARYA RZENIEWSKA**, w Podgórze 365 ul. Lwowska 56 (1-2)

SZPARAGI

codzien świeżo cięte i sok malinowy prawdziwy poleca.

BAZAR SPOŻYWCZY

Michała Nodzeńskiego Floryańska 40.

W niedziele i święta zamknięty

958

W PIWNICZNEJ nad PO-
PRADEM, kilometr od stacji
kolei, w uroczaj okolicy za
zaraz do wynajęcia DW
MIESZKANIA, każde po
366 pokoje i kuchnia. (1-2)
Wiadomość ustnie lub listo-
wanie u Ks. Kapelana u
Bonifratrów.

87

K. TOMASZEWSKI W ZAKOPANEM

Krupówki, I. 35, vis-a-vis hotelu „Morskie Oko” poleca Sz. P. T. Publiczności Porcelanę, Szkło, Fajansy, Lampy, Wyroby z alpaki, Herbatę rosyjską i chińską, Wyroby skórkowe, Przybory toaletowe, do szycia, haftu i robót ręcznych.

Białozę męską, krawatki, rękawiczki, kalosze, parasole etc. — Ceny krakowskie.

Materye wełniane

Perkale, Batysty, Płótna Szyryngi, Bliźnię stołowa, Bliźnię męską i damską

własnego wyrobu, Flanele, Barchany, Pióteluska, Zofry, Kretony, Blanki i Halki gotowe, Kocce, Kapy, Chodniki, Wyprawy ślubne poleca

Tani Sklep Chrześcijański „Pod Kościuszką“

85 w Krakowie, ul. Nikałajska L. I.

Mereria zamieję. wysła się odwrotną pocztą. — w niedziele i święta sklep zamknięty. — Ceny nlekie stałe.

PASKI

NAJNOWSZE

DAMSKIE

KRAWATY, RĘKAWICZKI,

kołnierze, woalki, pończochy damskie, dla dzieci oraz skarpetki

poleca w wielkim wyborze najtaniej

Anast. FRONCZ, Kraków, Floryańska 17.

NAJWIĘKSZY ZAKŁAD POGIEBOWY JANA WOLNEGO

Główny skład i fabryka trumien przy ul. św. Tomazsa L. 4. (tuż przy placu Św. Józefa) Telefon Nr. 381. Filia ulica Kopernika L. 8. — Zakład urządza pogrzeby dla wszystkich stanów, zawiązuje sam wszystkie formalności, uchylając wszelkiej rodninie wszelkich trudów. Bieżniat podajmy się przewozu trumien do wszystkich krajów Europy.

Na żądanie spłata w ratach miesięcznych.

Posiada własne KATAKUMBY, odciepnie miejsca pojedyncze na wieczne czasy, lub przyjmując zwłoki do tymczasowego przechowania za miernym wyznaczeniem. U W A G A. Niektórzy z przedsiębiorców krakowskich ogłaszają się, iż mają własny wyrób trumien, co jest niezgodne z prawdą, gdyż żaden z nich nie ma faktycznego wyznaczenia, a ten samemu i trumien mu wyznaczyć nie wolno, a tylko ja, jako majster stolarski, prawo to mam i faktycznie trumien wierzbiam. 109

Zdolni akwizytorzy

znajdą natychmiast posadę pod korzystnymi warunkami. Oferty popsterestane L. H. 100.

1-3

389

Potrzebna zaraz PANIENKA

zamejęscowa lat 14—15 do sklepu masarskiego ul. Lwowska L. 27 361 w Podgórze. 1-1

NA MAJ

KSIĘGARNIA KATOLICKA

Dra Władysława Miłkowskiego

w Krakowie, (ul. św. Jana 6, Hotel Sasaki)

poleca

Golijan Z. ks. Miesiące Maryi: Wyborna ksiżka „Na Ma i na zawsze” wedle słów ś. p. ks. Kardynała Dunajskiego, wielkiego, opr. w płótno ang. 2 K. w wyborowy szagryn męskiej 4 K. porto 45 h. Nowakowski J. ks. Miesiące Maryi z śpiewami majowymi O. Antoniewicza T. J. w sprawie K. 1:60 porto 35 hal.

Potulicki ks. Prałat Miesiące Maryi. Cena 26 h. porto 10 hal. i wiele innych czałai majowych.

Kantor wymiany

Braci Eibenschütz

w Krakowie, Rynek gł. 5, róg ul. Siennej kupuje i sprzedaje pod najkorzystniejszymi warunkami papiery wartościowe, losy i monety.

„Mercury“ Gazeta Losowań i Handlowa.

Dokładnie wyazy ołagien popularny dział handlowy. Prenumerata czałozna 9 krz. 60 hl. półrocza 1 kor. 80 hl. — Bezpłatne dodatki: Kalendarz finansowy i Kalendarz bankowy. — Adres: Administracja „Mercury“ w Krakowie, Rynek główny L. 5.

Nakładem Wydawnictwa powieści ilustr. we Lwowie, zaczęła wychodzić nowa, sensacyjna powieść, osnuta na tle rewolucji rosyjskiej, p. t.

„Ojciec Gapon

bojownik o wolność, cykl: Straszny zgon W. Ks. Sergiusza w zeszytach po 10 ct. (30 hal.). Skład główny w księgarni i agencji pism L. Hoppca i A. Salomonowej w Krakowie. Plac Maryacki 2, I w Kiosku przy ul. Dietla.

Na prowinie wysła zeszyt okazowy **bezpłatnie** nakładca R. LANDAU, LWÓW, Czarneckiego 3. 364 1-6

SCHAMPOOING
PETROLE

czysty, zapobiegający wypadaniu i rozdwojeniu włosów

Wiskida Remi, Kraków, Plac Maryacki

Perfumerye — Fabryczny skład grzeblie